

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **R. U.**, zastoupena Mgr. Anetou Bendovou, advokátkou se sídlem S. K. Neumanna 725, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 9. 2009, č. j. 32 Az 31/2008 - 57,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 9. 2009, č. j. 32 Az 31/2008 - 57, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) brojí včas podanou kasační stížností proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR (dále „žalovaný“) ze dne 2. 7. 2008, č. j. OAM-410/LE-05-ZA07-2006, o neudělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah kasační stížnosti

[2] V kasační stížnosti jsou výslovně označeny důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

V doplnění kasační stížnosti ze dne 15. 12. 2009 jsou potom blíže konkretizovány důvody vymezené ustanovením § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[3] Z předložených důkazů vyplývá, že v zemi původu stěžovatelky údajně dochází k porušování občanských a náboženských práv. V případě návratu do země původu je zřejmé, že bude-li manžel stěžovatelky uvězněn či pronásledován, obdobně bude postižena i stěžovatelka jako rodinný příslušník. Stěžovatelce nebude v případě nutnosti poskytnuta odpovídající zdravotní péče, bude pronásledována pro své náboženské vyznání, neboť vyznává totožnou víru a v ní vychovává i své děti. Stěžovatelka uvádí, že byla ostatně již v minulosti zadržena a jejich společné obydlí bylo podrobeno domovní prohlídce.

[4] V rámci soudního řízení byly ze strany stěžovatelky předloženy některé aktuální zprávy, které dokumentují situaci náboženské skupiny, k níž stěžovatelka a její rodina náleží. Soud si měl v rámci skutkových zjištění opatřit překlad těchto zpráv, když sám vycházel ze zpráv staršího data. Stěžovatelka odmítá účelové jednání při pozdním předkládání zpráv, když uvádí, že je velice těžké obstarat si důkazy ze země původu, což je logické vzhledem k chování kazašského státu k náboženským skupinám. Aniž by se soud s obsahem těchto zpráv seznámil, bez dalšího je odmítl a neprovedl je jako důkazy s tím, že toliko paušálně odkazují na obdobné osudy jiných osob země původu stěžovatelů. Tyto důkazy přitom nemohly být opatřeny dříve, neboť se jedná o důkazy aktuální, jež odrážejí aktuální stav v Kazachstánu, který nekoresponduje se závěrem soudu, že nedochází k pronásledování příslušníků jednotlivých náboženských skupin.

[5] Stěžovatelka tvrdí, že v důsledku nesprávných rozhodnutí krajského soudu o žalobách jejího manžela, resp. jejich dětí, došlo i k nesprávnému rozhodnutí o její žalobě. Bylo-li by žalobě jejího manžela vyhověno, byl by udělen azyl za účelem sloučení rodiny i jejím dětem narozeným z manželství s B. B. Jakkoliv Česká republika neuznává mnohoženství, a stěžovatelka je druhou manželkou tohoto muže, jestliže by byl azyl udělen jejich společným dětem, vzniklo by i jí právo na udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu, ve vztahu k udělení azylu manželovi pak tzv. humanitárního azylu ve smyslu § 14 tohoto zákona.

[6] V případě stěžovatelky jsou pak nepochybně dány i důvody k udělení doplňkové ochrany vymezené v ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu. Ze stěžovatelkou navržených důkazů, které krajský soud neprovedl, jednoznačně vyplývá, že v případě jejího návratu do země původu jí hrozí nebezpečí vážné újmy podle ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu. Stejně tak je naplněn i důvod doplňkové ochrany podle ustanovení § 14b zákona o azylu, pokud by i manželovi stěžovatelky byla udělena doplňková ochrana podle ustanovení § 14a odst. 1 tohoto zákona. Současně se stěžovatelka domnívá, že je v jejím případě rovněž dána překážka vycestování podle ustanovení § 91 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o azylu.

[7] Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[8] Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že předmětná kasační stížnost není důvodná, neboť jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy, a proto ji navrhuje zamítnout.

[9] Žalovaný v plném rozsahu odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání, informace o zemi původu a výpovědi učiněné ve správním řízení. Ke konkrétním námitkám stěžovatelky žalovaný uvádí, že neshledal existenci žádného z taxativně vymezených důvodů udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. V průběhu řízení bylo zjištěno, že stěžovatelce v zemi původu nehrozí pronásledování ve smyslu zákona o azylu, nebyl shledán ani zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu ve smyslu § 14 tohoto zákona.

[10] Žalovaný podložil relevantními informacemi svůj závěr o neudělení doplňkové ochrany, neboť nedošlo k naplnění některého z taxativně vymezených definičních znaků vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Jak uvádí, v Kazachstánu není ještě v různých oblastech života vše na požadované úrovni, avšak každá žádost se posuzuje individuálně, včetně postavení jednotlivých náboženských menšin.

[11] V případě stěžovatelky se nejedná o pronásledování z náboženských důvodů, stěžovatelka a její rodina nedodržují platné zákony Kazašské republiky, jež nelze považovat za diskriminační ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný uvádí, že pokud stěžovatelka bude tyto zákony dodržovat, nemusí mít v tomto směru žádné obavy. Požadavek státu na registraci náboženských společností představuje nezbytnou podmínku pro zajištění bezpečnosti státu, nikoliv omezení ve vyznávání víry (náboženské svobody). Sama stěžovatelka ani v posledních dvanácti letech žádné potíže ze strany státní moci ve spojitosti se svou vírou v zemi původu neměla.

[12] Podle žalovaného bylo odmítnutí návrhu na provedení důkazů soudem jednoznačně v souladu se zákonem. V této souvislosti žalovaný rovněž odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2007, č. j. 2 Azs 89/2007 - 46.

IV. Přijatelnost kasační stížnosti [§ 104a s. ř. s.]

[13] Po konstatování přípustnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, aby mohla být shledána přijatelnou. O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné na www.nssoud.cz), jedná v následujících typových případech: 1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku, 2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně, 3) je potřeba učinit judikatorní odklon, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní procesní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelky.

[14] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, a to z důvodu, že se krajský soud (a potažmo též žalovaný) při posouzení dané věci dopustil zásadního pochybení procesní povahy (viz podrobněji níže), které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelky (čtvrtý důvod přijatelnosti).

V. Vlastní argumentace soudu

[15] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu vymezeném v § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a shledal, že kasační stížnost je důvodná.

[16] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou, že krajský soud v případě stěžovatelky dostatečně nepřihlédl k akcesoritě ve vztahu k řízení jejího manžela. Tato námitka důvodnost kasační stížnosti nezakládá, neboť jak již zdejší soud opakovaně judikoval, stěžovatelka nemůže bez dalšího odvozovat své vlastní předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany od tvrzeného pronásledování jiné osoby, byť je tato osoba jejím manželem (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 9. 2005, č. j. 1 Azs 41/2005 – 63, ze dne 26. 4. 2006, č. j. 4 Azs 332/2005 – 80, ze dne 15. 5. 2007, č. j. 2 Azs 126/2006 – 89, ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Azs 12/2007 - 67, či ze dne 21. 5. 2009, č. j. 5 Azs 19/2009 - 91, vše www.nssoud.cz). Ustanovení § 12 zákona o azylu se vždy vztahuje k osobní situaci jednotlivého žadatele. Každá žádost o udělení mezinárodní ochrany, a tedy i žádost rodinného příslušníka, musí být posouzena vždy individuálně, přičemž každý z rodinných příslušníků může tvrdit, a také i případně mít, jiné důvody pro udělení azylu.

[17] Stěžovatelka v kasační stížnosti obecně namítala pronásledování ze strany bezpečnostních složek. V projednávané věci však ve správním řízení uvedla, že ona sama žádné problémy ve vlasti neměla, vlast opustila spolu s manželem kvůli jeho potížím. Stěžovatelka neměla postavení vůdce náboženské skupiny ani netvrdila, že by byla vystavena nezákonnému jednání ze strany bezpečnostních orgánů (což byly mj. důvody zrušení rozsudku krajského soudu ve věci kasační stížnosti manžela stěžovatelky vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 2 Azs 4/2010). Stěžovatelka popsala toliko jeden případ zadržení své osoby, ten se ale odehrál v roce 1998 v době jejího prvního manželství, přičemž se nejednalo o důvod jejího odchodu ze země původu (při kterém následovala svého současného manžela). Pokud stěžovatelka tvrdí, že je pronásledována kazašskými státními orgány z důvodu svého náboženského vyznání, s ohledem na výše uvedené jí nelze přisvědčit, neboť problémy stěžovatelky s kazašskými státními orgány, pokud existují, pak zjevně nedosahují intenzity pronásledování (zde lze odkázat na bohatou prejudikaturu k posouzení otázky, které jednání dosahuje intenzity pronásledování a které nikoliv (srov. např. rozsudek ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 377/2004 – 75, rozsudek ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 – 68, rozsudek ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 2 Azs 51/2003 – 44, rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 – 54, či rozsudek ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 – 52, vše www.nssoud.cz).

[18] Pokud stěžovatelka uváděla potíže při poskytování lékařské péče, které měly mít původ v její náboženské orientaci, Nejvyšší správní soud k tomu v souladu se svou předchozí judikaturou (srov. např. rozsudky ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 - 68 nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, www.nssoud.cz) a ve shodě s krajským soudem uvádí, že pouhá nespokojenost s úrovní lékařské péče v zemi původu není důvodem pro udělení azylu. Stěžovatelce byla přes namítaný nezájem ze strany zdravotnického personálu lékařská péče poskytnuta, tvrzená náboženská diskriminace při poskytování lékařské péče tedy neměla žádné znatelné důsledky. Pokud stěžovatelka nebyla spokojena s úrovní poskytnuté zdravotní péče a se vstřícností zdravotnického personálu, mohla podat podnět k prošetření svých stížností, případně využít služeb jiného zdravotnického zařízení či lékaře; to však neučinila. Z uvedeného je zřejmé, že stěžovatelka netrpěla takovým stupněm diskriminace, aby se mohlo jednat o pronásledování (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 – 97).

[19] Stěžovatelka vztahovala veškeré popisované obtíže v zemi svého původu k náboženství, které zastává. Nejvyšší správní soud zde pro úplnost poukazuje na dosavadní judikaturu k problematice pronásledování z důvodu náboženské orientace. Podle

jeho rozsudku ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 – 58, za pronásledování či odůvodněný strach z něho by v daných souvislostech mohla být pokládána jen taková situace, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k perzekuci osob pro jejich náboženskou orientaci, popř. k systematickému odmítání poskytovat jednotlivcům ochranu před šikanou vyvolanou netolerancí k jejich náboženskému vyznání. O tuto situaci se však v případě stěžovatelky nejednalo. Krajský soud tedy nepochybil, pokud dospěl k závěru, že stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly jejímu pronásledování nebo odůvodněnému strachu z pronásledování z důvodu náboženského orientace. Potud nebylo možné shledat námitky stěžovatelky důvodnými.

[20] Ke stejnému závěru však Nejvyšší správní soud již nemohl dospět v případě námitky neprovedení důkazů navržených při jednání před krajským soudem. V obecné rovině je sice možné uvést, že soudu náleží právo posoudit a rozhodnout, které z navržených důkazů provede a které nikoli (§ 52 odst. 1 s. ř. s.). Důvodem neakceptování návrhu na provedení důkazu však může být toliko jeho irelevantnost ve vztahu k předmětu řízení, jeho nedostatečná vypovídací hodnota či jeho nadbytečnost. Pokud takto soud nepostupuje, zatíží své rozhodnutí nejen vadami spočívajícími v porušení obecných procesních předpisů, ale současně postupuje v rozporu se zásadami vyjádřenými v hlavě páté (především čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2) Listiny základních práv a svobod (viz nález Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2009, sp. zn. I. ÚS 118/09, srov. rovněž rozsudek Nejvyššího právního soudu ze dne 2. 4. 2009, č. j. 7 Azs 25/2009 - 131). Jde o protiústavní situaci, označovanou v odborné literatuře a judikatuře jako tzv. opomenutý důkaz.

[21] V posuzovaném případě odmítl krajský soud provést navržené důkazy (stejně jako u dalších členů rodiny stěžovatelky) z důvodu jejich irelevantnosti a nadbytečnosti s tím, že je při svém rozhodování vázán ustanovením § 75 odst. 1 s. ř. s. Toto rozhodnutí odůvodnil tak, že navržené důkazy (novinové články v ruském jazyce, z nichž vyplývá pronásledování náboženské skupiny, k níž rodina stěžovatelky náleží, dopis v ruském jazyce adresovaný viceprezidentovi Evropské komise pro otázky soudnictví, svobody a bezpečnosti, a článek týkající se voleb v Kazachstánu v roce 2007, které dle tohoto článku neodpovídaly mezinárodnímu standardu), nebudou provedeny, neboť *„mezinárodní ochrany se nelze dovolávat paušálním odkazem na jiné anonymní osoby v zemi původu, které byly uvězněny, když není zcela zřejmá souvislost jejich případu s případem žalobce (zde manžela žalobkyně)*“. Přitom krajský soud poukázal na účelovost jednání manžela stěžovatelky, který si tyto důkazy opatřil z internetu v den, kdy se konalo projednání jeho žaloby, ačkoliv měl dostatek času je předložit kdykoliv v průběhu řízení před soudem.

[22] Ve vztahu k důkazům, z nichž vyplývá pronásledování náboženské skupiny, k níž rodina stěžovatelky náleží, nepovažuje Nejvyšší správní soud postup krajského soudu za správný. Přestože soud není povinen provést důkazy navržené ze strany stěžovatelky (§ 52 odst. 1 s. ř. s.), jeho závěry musí odpovídat principu plné jurisdikce (viz § 77 odst. 2 věta první s. ř. s.), jímž je řízení před správními soudy ovládáno. *„Soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění, nebo tak učiní sám*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 – 99, publ. pod č. 1275/2007 Sb. NSS, www.nssoud.cz).

[23] Stěžovatelka měla v úmyslu navrženými důkazy prokázat, že v případě návratu do země původu jí hrozí nebezpečí vážné újmy podle ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu. Krajský soud při přezkoumání závěru žalovaného o neudělení doplňkové ochrany přisvědčil tomu, že v řízení nebylo prokázáno, že by stěžovatelce v případě návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka opustila zemi původu v roce 2006, informace použité žalovaným ve správním řízení byly aktuální v uvedeném roce. Stejné informace pak žalovaný použil i při rozhodování o doplňkové ochraně. Krajský soud ale pohříchu nepřihlédl k námitce o neaktuálnosti použitých informací toliko s tím, že nejsou známy žádné natolik závažné skutečnosti (mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt, státní převrat, přírodní či jiná katastrofa), ke kterým by v Kazachstánu došlo v mezidobí od roku 2006 do roku 2008.

[24] Aniž by se proto krajský soud zabýval důkazy, jimiž chtěla stěžovatelka podpořit své obavy z vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu), bez dalšího přitakal závěrům, ke kterým dospěl žalovaný.

[25] Uvádí-li navíc krajský soud, že články z internetu vytiskl manžel stěžovatelky v den jednání před krajským soudem, pokud tvrdí, že se jedná o aktuální zprávy z Kazachstánu, je třeba rovněž např. zjistit, ve který den tyto články skutečně vyšly, tj. zda vůbec bylo možné je předložit dříve (to z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu rovněž nevyplývá). Zde je vhodné připomenout, že v řízení o mezinárodní ochraně je nutno pečlivě se zabývat nejen situací a okolnostmi v zemi původu v okamžiku vycestování z ní, nýbrž je nezbytné zohlednit i situaci aktuální, a to přinejmenším z důvodu vůdčího principu non refoulement. V opačném případě by totiž nebyl respektován smysl mezinárodní ochrany.

[26] Nejvyšší správní soud nikterak nezpochybňuje obecnou tezi, že každý z účastníků řízení musí mít zájem na maximálně účinné ochraně svých práv a že by tak měl činit řádně a včas. Skutečnost, že manžel stěžovatelky předmětné texty vytiskl až v den jednání před soudem proto pravděpodobně určité znaky účelovosti může vykazovat. I v tomto případě se však měl krajský soud s těmito důkazy vypořádat daleko přesvědčivějším způsobem, než učinil. Především, za situace, kdy tyto důkazy soud přesně nepopsal, neprovedl je a ani nevyložil, proč tak neučinil a nejsou ani součástí spisu, jeví se jako zcela nepřezkoumatelný závěr soudu o jejich jasné účelovosti. Toto tvrzení by mohlo mít relevanci např. tehdy, když by soud uvedl, že předložené důkazy byly dostupné již delší dobu a bylo proto možno je reálně uplatnit již podstatně dříve, případně že se situace stěžovatelky vůbec netýkají. Nic takového však krajský soud neučinil a v tomto směru zůstávají jeho závěry nepřezkoumatelné.

[27] Nejvyšší správní soud rovněž připomíná, že doplňková mezinárodní ochrana je ochranou subsidiární, jež má být poskytnuta osobám, kterým hrozí vážná újma ve smyslu čl. 15 kvalifikační směrnice, resp. ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Vzhledem k závěru krajského soudu (k němuž se Nejvyšší správní soud rovněž přiklání), že stěžovatelka není uprchlíkem (tj. nemá jí být udělen azyl ve smyslu § 12 zákona o azylu), mělo být přistoupeno ke zkoumání, zda existují závažné důvody se domnívat, že pokud by se stěžovatelka vrátila do země svého původu, byla by vystavena reálné hrozbě, že utrpí vážnou újmu.

[28] Pro zkoumání „důvodnosti obav, že cizinec utrpí závažnou újmu“ aplikuje Nejvyšší správní soud test „reálného nebezpečí“. *„Reálným nebezpečím“ (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. (...) ve vztahu k hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod musí být splněn vyšší důkazní standard než ve vztahu k odůvodněnému strachu z pronásledování podle § 12 zákona o azylu.*“ Přestože je test „reálného nebezpečí“ přísnější než test „přiměřené pravděpodobnosti“ [ten se použije pro zkoumání „odůvodněnosti strachu z pronásledování“ podle § 12 písm. b) zákona o azylu], i tak nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vší pochybnost“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82).

[29] Odmítnutí provedení důkazu může být obecně zdůvodněno jeho nadbytečností toliko v případě, byla-li již skutečnost, která má být dokazována, bez důvodných pochybností prokázána; v případě posuzování doplňkové ochrany pak musí být tvrzená skutečnost prokázána v intencích „reálného nebezpečí“. Tak tomu však s ohledem na princip plné jurisdikce v řízení před správními soudy nebylo, ze strany krajského soudu (ani žalovaného) nebyl test reálného nebezpečí ani aplikován. Lze proto uzavřít, že bez provedení navržených důkazů, z nichž (jak je uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí krajského soudu) vyplývá pronásledování náboženské skupiny, k níž náleží se svojí rodinou i stěžovatelka, nemohl krajský soud učinit jednoznačný závěr o tom, že v jejím případě neexistuje reálné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu (resp. čl. 15 kvalifikační směrnice).

[30] V souvislosti s aplikací ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu a s odkazy na své rozsudky ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98, a ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud pro úplnost upozorňuje, že při posuzování doplňkové ochrany je nutné vycházet z aktuální judikatury Evropského soudu pro lidská práva (viz např. *Muslim proti Turecku*, rozsudek ze dne 26. 4. 2005, stížnost č. 53566/99, *Said proti Nizozemí*, rozsudek ze dne 5. 7. 2005, stížnost č. 2345/02, *N. proti Finsku*, rozsudek ze dne 26. 7. 2005, stížnost č. 38885/02, *Salah Sheekh. Proti Nizozemí*, rozsudek ze dne 11. 1. 2007, stížnost č. 1948/04, či *Nnyanyi proti Spojenému království*, rozsudek ze dne 8. 4. 2008, stížnost č. 21878/06), a nikoliv z poněkud obsoletní (a v mnoha ohledech překonané) judikatury citované žalovaným (viz kauzy *Vilvarajah* a *Costello-Roberts*).

[31] Pokud stěžovatelka uvádí, že bylo-li by žalobě jejího manžela vyhověno, byly by v jejím případě zcela jistě naplněny důvody pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 13 a doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu, nelze toto tvrzení nyní rozporovat. K udělení některé z forem mezinárodní ochrany manželovi stěžovatelky však doposud nedošlo, byť v tomto případě (sp. zn. 2 Azs 4/2010) Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba manžela stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného o neudělení některé z forem mezinárodní ochrany, zrušil a věci vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Výsledek tohoto řízení nelze předjímat, nicméně pokud by manžel stěžovatelky mezinárodní ochranu obdržel (a stěžovatelka nikoli), připadá u ní v úvahu podání nové žádosti o mezinárodní ochranu vzhledem k možnosti udělení azylu za účelem sloučení rodiny (§ 13 zákona o azylu) či doplňkové ochrany za

účelem sloučení rodiny (§ 14b zákona o azylu). S ohledem na postavení stěžovatelky jakožto druhé ženy svého manžela je však třeba upozornit na zákonné omezení dané ustanoveními § 13 odst. 4 a § 14b odst. 4 zákona o azylu. *V případě polygamního manželství, má-li již azylant* (osoba požívající doplňkové ochrany) *manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit azyl* (doplňkovou ochranu) *za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem azylanta* (osoby požívající doplňkové ochrany).

[32] K namítanému porušení ustanovení § 91 azylového zákona Nejvyšší správní soud považuje za dostačující uvést, že překážkami vycestování se žalovaný v azylovém řízení nezabýval, neboť toto ustanovení zákona již bylo v době jeho rozhodování zrušeno, a proto nemohlo být ani předmětem soudního přezkumu.

VI. Shrnutí

[33] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako přijatelnou z důvodu shledání zásadního pochybení, jež mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Na základě tohoto pochybení byla kasační stížnost rovněž shledána důvodnou.

[34] Pochybení bylo shledáno v postupu krajského soudu, který odmítl provést důkazy navržené ze strany stěžovatelky z důvodu nadbytečnosti, aniž by byla skutečnost, že stěžovatelce nehrozí nebezpečí vážné újmy, dostatečně prokázána.

[35] S ohledem na důvodnost kasační stížnosti Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu